

Trobem l'Antoni Bartrina fent el camí nou cap a la Colònia Llaudet, on havia regentat Ca l'Olivet

sortir a l'antiga estació del tren i d'allà, algunes vegades, enfilen pel camí de la Rovira. Cada dia fan la caminada, segons l'estació, més d'hora, o més tard. Va bé per la circulació que, segons diuen, no la tenen molt galdosa, per no engreixar-se, perquè va bé per tot. D'això en diem, instint de conservació natural. Durant un temps havien sortit a dos quarts de set del matí, per acompanyar a altres dones. Però que ara no, que això de sortir a caminar amb llanterna (fora de l'estiu) no cal, i que els ossos, agraeixen el sol i la llum. Ho tenen claríssim. Ens acomiadem d'aquests somriures que eixamplen el cor i aquells ulls tan cordovesos que llancen guspis cristal·lins i ens trobem a un home de mirada sorneguera i múrria que no ens vol dir el nom perquè llavors sabríem tant com ell. D'això se'n diu rebre una bona estocada. Ben segur que és un panxacontent, en fa la cara. Camina cada dia fins a les pistes de Caramelles, bé, a l'hivern, segons com... No fa un altre camí perquè amb aquest ja en té prou, viu prop de l'Hostal del Sol i no se n'anirà a fer la Ruta del Ferro perquè "és a l'altra banda". Li diem que hem dinat a la Font dels Vermells, en solitari i en absoluta tranquil·litat, i ens demana si hem begut aigua. Sí, però diu que no és potable. Segons ell, això ho diuen perquè la gent no hi vagi, "així se'ls treuen de sobre". Nosaltres ho entenem d'una altra

manera, però és com les discussions polítiques, que no s'acaben mai. Seguim camí, i les vistes a Sant Amand, el Taga i Serra Cavallera acaronen el son de les vaques que, alienes a tot i a tothom, pasturen o fan una becaina. El camí que mena a Can Cargol i a Caramelles ens fa dubtar, no sabem si primer menjar caragols i després cantar caramelles o a l'inrevés. Davant del dubte, seguim endavant i, ni una cosa ni l'altra.

Té raó la Roser quan diu que a cada revolt, el paisatge canvia, sobretot si creues una riera i els arbres de ribera fan tanta ombra que ni l'aigua et deixen veure. Faigs, roures, saücs, pins, avellaners, flors, a banda i banda del camí, una autèntica orgia botànica.

Ens trobem en **Francesc Castells** que ens diu que acostuma a anar sempre a la Ruta del Ferro, des de l'antiga estació fins a Ogassa. Ho fa quan s'avorreix, cada dia no perquè l'edat no li ho permet. El seu somriure el delata, té 65 anys i se'l veu amb molt bona forma. A l'hivern, si fa fred, no. Potser ens tallarà el coll si diem que, si la mandra truca a la porta, tampoc surt a caminar. A la ruta del Ferro no hi passen cotxes i no s'estressa, si bé és cert que, per la carretera de Santigosa hi toca més el sol. Ha sortit a passejar amb una noia jove que imaginem és la seva filla que, perquè

viu a Barcelona, si no, ella sortiria a passejar cada dia.

El camí de l'enyor. Cap a la Colònia Llaudet

És el camí més nou i llueix la seva novetat amb tota la supèrbia del món. I ho diem en positiu, és un camí que esdevé una passejada entre la vila i l'antiga Colònia Llaudet, un fil de supervivència al passat històric recent de Sant Joan, un cordó umbilical que, més endavant, farà camí cap a Sant Pau de Segúries i, qui sap si cap a Camprodon. És una passejada que convida a anar-hi si les articulacions estan un xic atrotinades i val més que no facis pujades, si vols passejar els nens en cotxet, si vius a l'est del poble, si et vols saltar les prohibicions i passar la passarel·la sobre el Ter, si vols fer una ruta circular, arribar fins als Pagesos, travessar el pont, delitar-te amb el paisatge rural, arquitectònic i natural de la vila, i espetegar a l'antiga estació de tren. Un ventall de possibilitats que els santjoanins saben molt bé aprofitar des del primer dia.

Fem la ruta i ens acompanya, fidel i lleial, la Duna, quatre potes molt ben posades; arribem a la passarel·la i, sense que ningú ens vegi, la volem passar. La gossa diu que ni parlar-ne, que allò és prohibit i que encara prendríem mal. A vegades dubto si porto una companya o m'acompanya un guàrdia civil. Perdoneu, són coses que rumio. La **Lia Buixasa** mira d'anar-hi cada dia, els genolls li xerriquen un xic i diu que aquesta ruta és ideal per a ells. La jubilació li permet cuidar-se més i millor, i li ha fet rebrotar, encara més, aquella vitalitat tan abassegadora, joiosa i optimista que sempre ha lluit.

Segur que tothom, a Sant Joan, n'ha sentit a parlar i, fins i tot ha tastat, les delícies de la cuina de Ca l'Olivet. Doncs el destí a vegades fa filigranes i ens regala trobades inesperades. Quan ja anàvem de tornada i amb el sac buit, trobem l'**Antoni Bartrina**, que havia regentat aquest restaurant. D'això se'n diu tenir xamba. És l'educació i amabilitat personificades, una persona que, sense conèixer-la, t'inspira confiança i que et fa pensar